

Työparina rinta rinnan; mahtavaa klubitalodynamiikkaa

Andy Wilson, Carriage House, Indiana: Side-by-side: The Great Clubhouse Dynamic
15. kansainvälinen klubitaloseminaari, St. Pete Beach, Florida, USA, 2009

Hyvää huomenta! Olen Andy Wilson, Carriage Housesta Fort Waynesta, Indianasta. Minua pyydettiin jakamaan kokemuksiani ajalta, jolloin tutustuin parityöskentelyn käsitteeseen Klubitalolla. En ehkä ole maailman fiksuin kaveri, mutta näyttää siltä, että tämän pitäisi olla aika yksinkertainen käsite, eikö vaan? Parityöskentely rinta rinnan ei kuulosta kovin monimutkaiselta.

Ja kuitenkin minulle se on ollut klubitalomallin keskeisimpiä näkökulmia. Ymmärtääkseni sen aidosti jouduin taistelemaan pitkään.

Nyt minua nolottaa kertoa, että tullessani Klubitaloon olen saattanut olla aika täynnä itseäni. Olin juuri lopettanut tohtoriopinnot, minulla oli yhä tukkaa, ja olin sangen varma, että olin maailman *coolein* tyyppi.

Sivuhuomaus: en ollut coolein.

Asuin äidin ja isän kellarikerroksessa St. Louisissa, haeskellen töitä ja pääsin haastatteluun paikkaan, jota kutsuttiin Midland Houseksi. En tiennyt mitään Klubitalomallista tai psyykkisistä sairauksista – suoraan sanottuna, en ollut erityisen terävä. Tämä ei kumminkaan ole koskaan vaimentanut näsäviisauttani, joten tällädyin ykkösiin ja menin haastatteluun.

Haastattelu oli vaikea, mutta menestyin mielestäni aika hyvin. Sitten he esittivät kysymyksen, jota vieläkin mietin. ”Mikä on ero sinun ja psyykkisesti sairaan ihmisen välillä?”

Hyydyin. Minun piti siis vastata tuohon kysymykseen. Mutta mikä oli vastaus? Äitini oli ollut lääkityksellä ja kulkenut terapiassa vuosien ajan selvitäkseen depressiostaan. Siskoni oli vielä terapiassa huolineen. Isoäitini oli tehnyt itsemurhayrityksen ollessani pieni. Mutta eikös tuo ollut eri asia?

Enkö ollut koulutettu? Siis tässä olin upouusine yliopistotutkintoineni. Mutta ei, tiesin tosiasiaaksi sen, että yksi niistä ihmisistä, jotka istuivat minua vastapäätä, oli psykologi, jolla oli tohtorin tutkinto ja hän oli Klubitalon jäsen... Aloin epäillä, että arvosanani eivät olleet niin kovin vakuuttavia tässä ryhmässä ja selvästikään ne eivät muodostaneet eroa minun ja ”niiden” välillä.

Mutta eikö minulla ollut paljon kokemusta? Olin matkustanut maailmaa, nähnyt ja kokenut varsin merkittäviä asioita – mutta ihmiset, jotka istuivat pöydän ympärillä olivat vanhempia kuin minä, näyttivät paljon viisaammilta kuin minä – monet olivat jo

Työparina rinta rinnan; mahtavaa klubitalodynamiikkaa

Andy Wilson, Carriage House, Indiana: Side-by-side: The Great Clubhouse Dynamic
15. kansainvälinen klubitaloseminaari, St. Pete Beach, Florida, USA, 2009

kasvattaneet lapsia ja menestyneet urallaan – kaikki he varmasti tiesivät enemmän psyyken sairauksista kuin mitä minä ikinä voisin tietää.

Hiljaisuus jatkui. Lopulta sanoin ainoan asian, mitä voin ajatella – ”luullakseni ei paljoakaan.” Ja tämän myötä, olin ottanut ensimmäisen pienen askeleeni omien ennakkoluulojeni selvittelyssä psyykkisen sairauden suhteen. Ja ällistyttävää kyllä: he ottivat minut töihin.

Luulenpa, että olin aina ajatellut itseäni yhtenä noista kehittyneistä ihmisistä, jotka olivat päässeet vallalla olevien yhteiskunnan ismien yläpuolelle. Mutta täällä olin, yrittäen pukea sanoiksi täsmälleen, mitä ajattelin ”heistä”. Käsitin, että syvällä sisälläni minulla oli jo varsin selkeä kuva psyykkisesti sairaista. Minulla oli myös selkeä kuva siitä, miten soveltaisin huimaa 23 vuoden kokemustani ja hienoja teatterin ja teologian arvosanojani noiden ressurssien auttamiseksi. Ja ajattelin, että tämä teki minusta poikkeuksellisen – yhden hyvistä kavereista. En vain tajunnut, että tämä oli omien ennakkoluulojeni ilmenemismuoto.

Elämäni myötä Klubitalomallissa olen oppinut, että ”ei paljoakaan” on *täsmälleen* ero psyykkisesti sairaiden ja niiden välillä, joilla psyykkisiä sairauksia ei ole. Aloitin tämän oppimiskokemukseni heti ensimmäisenä päivänä.

Yksikkökokous...

Niinpä sain työn. Olin nyt ”klubitalon henkilökunnan jäsen” – minulla oli aika hyvät fiilikset asiasta – kehuskelin kaikille ystäväilleni. Mutta minulla ei ollut *minkäänlaista* ideaa siitä, mitä se merkitsi – ei aavistustakaan siitä, mitä minun pitäisi tehdä.

Noin kello yhdeksän aamupäivällä toiminta käynnistyi. Joku kuulutti, että yksikkökokous oli alkamaisillaan toimistoalueella. Ihmisiä tuli yläkerrasta ja sisään terassilta ja he istuivat suuren kokouspöydän ympärille.

Joku ilmoittautui vapaaehtoiseksi johtamaan kokousta. Aha, ajattelin, siinä täytyy olla henkilökuntaa. Kyllä! Kokousten johtaminen! Osaan tehdä sitä!
Sivuhuomaus: Puheenjohtaja ei ollut henkilökunnan jäsen.

Puheenjohtaja pyysi ilmoitettavaa ja uutisia. Se oli outoa kuulosti ihan perheeltä aamiaispöydän äärellä. Mietin, että kenties se oli lämmittelyä kunnon osaavaa terapiaa varten. Odotin juuri, että joku jakaisi kokemuksiaan äitinsä kanssa, kun puheenjohtaja vitsaili siitä kuinka Hal kuului jo kalustoon ja totesi, että meidän pitäisi ”todella ryhtyä töihin.”

Andy Wilson, Carriage House, Indiana: Side-by-side: The Great Clubhouse Dynamic
15. kansainvälinen klubitaloseminaari, St. Pete Beach, Florida, USA, 2009

Tehtävien töiden lista oli pitkä. Ihmiset alkoivat ilmoittautua vapaaehtoisiksi hommiin. Vähän kehottelua ja ystävällistä naljailua, ja lisää vapaaehtoisia ilmoittautui. En ollut aivan varma siitä mitä tehdä, mutta onneksi puheenjohtaja sai minut vapaaehtoiseksi johonkin tehtävään. Niinpä tuona aamuna aloitin urani Klubitalolla siivoamalla vessan Simonin kanssa.

Työpainotteinen päivä...

Opin nopeasti, että Klubitalolla emme osallistu ryhmiin; ryhmiä ei ole. Olin sanomattoman murheissani asiasta. Nuo ryhmät olisivat olleet hienoja ensimmäisenä päivänäni. Tiedän, minne sovin siellä. Koulutettuna näyttelijänä tiesin miten kallistaa päätäni ja nyökätä oikeissa kohdissa, kun joku kertoo minulle jotain. Tiedän, milloin nauraa ja keventää ilmapiiriä ja miten huokaista ja ravistaa päätäni myötätuntoisesti. Hitto soikoon, voisin ohjata ensikankeuden pois ryhmästä. Ja tuntisin roolini: myötätuntoinen, ystävällinen, hoivaava. Kykenisin voittamaan kyvyilläni palkintoja. Sivuhuomaus: Täältä tullaan, Nobel-palkinto!

Mutta se ei mennytkään niin. Jennifer, pomoni, oli antanut minulle maailman vähiten auttavat ohjeet: ”ole osa työpainotteista päivää ja rakenna ihmissuhteita.”

Simon kutsui minut luokseen. Olin aika pelästynyt. Aluksi olin oletanut, että ehkäpä minun hommani oli auttaa Simonia keskittymään tai organisoimaan työtä tai pysymään samassa tehtävässä tai löytämään tarvikkeet. Mutta nyt, ajatellessani noita vähiten avuliaita ohjeita, aloin miettiä, että ehkä tehtäväni oli vain katsoa, kun hän siivoaa vessan ja jutella hänen kanssaan.

Osoittautui, että tehtäväni ei ollut kumpikaan edellä mainituista. Tulisimme todellakin konkreettisesti siivoamaan vessan. Jep, juuri niin. Työparina, rinta rinnan. Siivoamaan vessan. Simon ojensi minulle joitakin paperipyyhkeitä ja sanoi, että mitäs jos puhdistaisit peilit ja altaat? Pyyhin peilin puolinaisesti ajatellen, että varmaan joku tulee sisälle kello 17 jälkeen tekemään tosiasiallisen siivoamisen. Yritin muutaman kerran kysyä jotakin todella syvällistä ja näkemystä osoittavaa – jotakin sellaista, mikä saisi Simonin itkemään ja saavuttaisi syvällisen ”läpimurron”. Hän hymyili. Epäilin, että hän piti minua pilkkanaan; todellakin nauroi minulle.

Sivuhuomaus: Hän nauroi minulle.

Jonkinlaista terapiaa, ajattelin. Vessojen siivoaminen. Ja äitini ja isäni maksoivat kunnan rahat tuosta teatteritukinnosta. Mitä hukkausta. ”No sappermenti”, ajattelin, vähintäänkin osaan siivota vessan – näytän niille, miten hyvä olen siivoamalla sen tosi hyvin. Niinpä, tuona hetkenä kohteeni vaihtui. Kyse ei ollut Simonista, hänen

Andy Wilson, Carriage House, Indiana: Side-by-side: The Great Clubhouse Dynamic
15. kansainvälinen klubitaloseminaari, St. Pete Beach, Florida, USA, 2009

sairaudestaan, terapiasta tai minun ammattitaidostani. Kyse oli vessan siivoamisesta. Osoittautui, että Simon oli aika hyvä siivoamaan vessoja. Hänellä oli sellainen tekniikka päästä reunojen alle, jota en ollut koskaan nähnyt.

Siivosimme vessan valmiiksi ja päätimme ottaa myös yläkerran vessat. En voi sanoa, että minulla olisi ollut hauskaa – olin siis siivoamassa vessoja – mutta aloin tuntea itseni jotenkin mukavaksi. Tiesin, mitä olin tekemässä – minulla oli käsitys tarkoituksesta ja aloin epäillä, että Simon ei vihannut minua.

Lopetimme ja Simon sanoi: ”Huomenna siivoamme lattiat”.

Epäilenpä, että kun Simon sanoi tuon yhden lauseen, ”huomenna siivoamme lattiat” – itsetuntoni nousi enemmän kuin se olisi mitenkään voinut nousta vuosien aikana ryhmässä. Se, mitä kuulin oli: olet hyvä, olet tehnyt hyvää työtä ja työskentelisin mielelläni kanssasi huomennakin. Tuntui hyvältä. Erittäin hyvältä. Ja se muutti tapaa, jolla näin itseni – ainakin tässä hullussa paikassa olen hyvä tässä yhdessä asiassa; ainakin tämä yksi ihminen kunnioittaa minua.

Ymmärsin, että tämä on se syy, miksi työskentelemme Klubitalolla. Sen sijaan, että puhuisimme, ajattelisimme, aikatauluttaisimme ja miettisimme, miten paranemme sairaudestamme, me yksinkertaisesti *olemme* parempia. Otamme osaa töihin, jaamme taitojamme, meitä tarvitaan, meitä kiitetään; ja se muuttaa sitä tapaa, millä ajattelemme itsestämme. Minun ei tarvinnut *tehdä* mitään – vain työskennellä rinta rinnan ihmisten kanssa.

Luulin käsittäneeni asian. Nyt ymmärsin klubitalomallin.
Sivuhuomautus: sanoinhan, etten ole erityisen terävä?

Ajan myötä aloin oppia tuntemaan Simonin ja myös Janen, Larryn, Halin, Meredithin, Rickin ja paljon muita ihmisiä. Opin tuntemaan heidän tarinansa ja he minun. Opin, että siihen ei ole opaskirjaa – tai koulutusta. Se on vain jotain, mikä tapahtuu, kun työskentelee jonkun kanssa pitempään. Se ei ole mitään tarkoituksellista, eikä sitä voi kiirehtiä.

Sitä vain oppii tuntemaan toiset. Jos joku on ystävällinen ja hyvä siinä, mitä teette yhdessä, alat kunnioittaa häntä. Ja loppujen lopuksi, ajan myötä, alat välittämään hänestä. Lyhyesti sanottuna me rakennamme ihmissuhteita. Niin tapahtuu, kun ihmiset työskentelevät yhdessä pidemmän aikaa; rakennamme ihmissuhteita.

Andy Wilson, Carriage House, Indiana: Side-by-side: The Great Clubhouse Dynamic
15. kansainvälinen klubitaloseminaari, St. Pete Beach, Florida, USA, 2009

Toisinaan olen huolissani jatkuvasta paineesta saada tuloksia rahoittajille – se saa minut tuntemaan, että ”henkilökunta tuottaa palveluita jäsenille päästäkseen tähän lopputulokseen” sen sijaan, että ”jäsenet ja henkilökunta työskentelisivät rinta rinnan ihmisten kanssa rakentaen todellista toivon ja mahdollisuuksien yhteiskuntaa”. Joskus nämä asiat näyttävät kovin samanlaisilta – noh, joskus ne näyttävät identtisiltä – mutta minusta vaikuttaa siltä, että uskomustemme ydin, kulttuurimme ydin, mallimme ydin perustuu joukolle erilaisia ennakkokäsityksiä; ja vielä älyllisemmälle käsitykselle, jonka mukaan ihmiset, joilla on mielenterveysongelmia, ja ihmiset, joilla ei ole niitä voivat työskennellä yhdessä rakentaakseen erilaisen yhteiskunnan: yhteiskunnan, jossa emme korjaile toisiamme tai edes tuota ”palveluita” toisillemme. Yhteiskunnan, jossa on todellista toivoa, todellista arvokkuutta, todellisia tarpeita, todellisia mahdollisuuksia; ja tällaisessa yhteiskunnassa ihmiset voivat paremmin.

Lopuksi

”Kaikki on kiinni ihmissuhteista” – minusta vaikuttaa siltä, että olemme olleet oikeassa käyttäessämme tätä mantraa klubitalomallissa... Ja kuitenkin luulen, että on turvallista sanoa, että kaikkia ihmissuhteita ei rakenneta samalla tavalla. Jotkut ihmissuhteet ovat hallitsevia, toispuolisia, jopa hyväksikäytettäviä. Kokemukseni mukaan Klubitalon työskentelyn rinta rinnan –luonne: yhteiset tarpeet, jaettu vastuuntunto, aito kunnioitus – on se, mikä tekee ihmissuhteista tavanomaisista poikkeavia ja tuottaa hedelmällisen maaperän tämänlaiselle yhteisölle.

Joskus ajattelen, että tämä on lahja, jonka Klubitalot antavat maailmalle - terveiden ihmissuhteiden todellisuus toivon ja kunnioituksen yhteisössä, joka luo tilan, jossa me kaikki voimme paremmin. Se, mitä me teemme, on perheiden, uskonnollisten yhteisöjen ja kylien toiveuni ympäri maailmaa. Yhdessä henkilökunta ja jäsenet antavat tämän lahjan toisilleen ja maailmalle päivittäin.

Klubitalon tapaan, tiiminä rinta rinnan.